

Warszawa, 7 stycznia 2020 r.

Stanowisko Instytutu Biznesu w sprawie zmian w zasadach przyznawania zasiłków chorobowych

Wzmocnienie kontroli nad zasadnością przyznawania zasiłków chorobowych to jedno z ważniejszych wyzwań dla organów państwa. Zjawisko wyłudzeń pozostaje kosztowne dla systemu ubezpieczeń i nie ma dla niego przyzwolenia ze strony uczciwych pracowników i pracodawców. Instytut Biznesu dostrzega potrzebę zmian regulacji w tym obszarze. W takie zmiany wpisują się zapowiadane przez stronę rządową inicjatywy, które będą minimalizować nadużywanie zwolnień lekarskich. Ograniczenie dostępności zasiłków może pokrzyżować plany nieuczciwym pracownikom, w szczególności tym, którzy wchodzi na rynek pracy z zamiarem nieodległego uzyskania świadczeń wypłacanych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Zjawisko „lewych” zwolnień lekarskich w Polsce jest faktem, a płacą za nie uczciwi płatnicy składek. Kosztownym problemem są sytuacje, kiedy na zwolnieniach lekarskich tygodniami, a nawet miesiącami, przebywają osoby podejmujące pracę lub otwierające biznes głównie w tym celu. Obecne przepisy pozwalają kobietom w ciąży prowadzić jednoosobową działalność gospodarczą tylko po to, aby później mogły przejść na L4. Opinii publicznej znane są również historie, przybywania na długich zwolnieniach, osób zajmujących stanowiska kierownicze, obawiających się utraty pracy, czy to z powodu zmiany struktury organizacyjnej, czy przesłanek wskazujących na ryzyko rozwiązania umowy.

Część pracujących ma skłonność do nadmiernego korzystania ze zwolnień lekarskich, jeśli tylko pozwalają na to przepisy. Wprowadzone kilka lat temu zmiany likwidujące policyjny przywilej 100 proc. zasiłku chorobowego doprowadziły do zasadniczego, bo około 30 proc. spadku chorych funkcjonariuszy i do pokaźnych, sięgające ponad 30 milionów złotych rocznie oszczędności.

Skala nieuczciwych zwolnień trudna jest do oszacowania, niemniej zjawisko nadal ma znaczące rozmiary. Poszukiwane są rozwiązania uszczelniające system ubezpieczeń społecznych. Wprowadzono elektroniczne formy zwolnień, a obecnie rząd pracuje nad przepisami, które docelowo wydłużą okres oczekiwania na zasiłek chorobowy. Obecnie jest to 30 dni przy ubezpieczeniu obowiązkowym i 90 dni przy ubezpieczeniu dobrowolnym. Po zmianach może to być odpowiednio 90 oraz 180 dni.

Dla pracodawców w ostatniej dekadzie niezwykle ważne stało się budowanie zespołów nastawionych na długotrwałe projekty, których członkowie są zatrudnieni na czytelnych zasadach i wzajemnym zaufaniu. Tego typu cele nie jest łatwo budować, kiedy w gronie współpracowników znajdują się osoby, które, dzięki nieuczciwym lekarzom, mogą przebywać na zasiłku nawet do 180 dni, a następnie przedstawić kolejne zwolnienie tyle, że z powodu innej choroby.

Zwolnienia lekarskie, w szczególności długotrwałe, powinny być pomocą i wsparciem dla osób, które doświadczają problemów ze zdrowiem. Nie mogą, tak jak to się zdarza obecnie, być narzędziem, po które sięgają pracownicy z innych pobudek. Takie rozwiązanie jest kosztowne i niesprawiedliwe względem załogi i pracodawcy. Dlatego zasadne jest stworzenie, przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, rozwiązań, które utrudniłyby nieuczciwym pracownikom przejście z jednego zasiłku chorobowego na kolejny.

W związku z powyższym Instytut Biznesu spodziewa kontynuacji prac i przedłożenia propozycji legislacyjnych uszczelniających system ubezpieczenia zdrowotnego. Ważne jest przy tym, aby nowe rozwiązanie nie okazały się kłopotliwe dla osób chorych, za to skutecznie utrudniały i zniechęcały nieuczciwych pracowników do prób korzystania z długofalowych zwolnień lekarskich albo wchodzenia na rynek pracy tylko z myślą o pobieraniu świadczeń z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Zmiana przepisów i dalsze wzmocnienie kontroli, tak aby zniechęciły lekarzy do wystawiania nieuzasadnionych zwolnień, będzie korzystnym kierunkiem, nie tylko z punktu widzenia finansów publicznych, ale ze względu na minimalizowanie prób wyłudzenia zwolnień i tym samym nieuczciwego podejścia względem współpracowników i pracodawców.

Robert Kozioł
Ekspert Instytutu Biznesu